

**Міністерство освіти і науки України
Полтавська державна аграрна академія
Факультет обліку та фінансів**

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ ПРОГРАМИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС)

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти Бакалавр

Галузь знань 07 „Управління та адміністрування”

Спеціальність 072 „Фінанси, банківська справа та страхування”

Спеціалізація (освітньо-професійна програма) „Фінанси, банківська справа та страхування”

Затверджено науково-методичною
радою спеціальності „Фінанси,
банківська справа та страхування”
(протокол № 10 від 31 травня 2018 р.)

1. Інформація про програму:

Загальний опис:

1.1. Кваліфікація, що присвоюється. Бакалавр фінансів, банківської справи та страхування.

1.2. Тривалість програми. 1 рік 10 місяців.

1.3. Кількість кредитів ЄКТС. 120 кредитів ЄКТС.

1.4. Рівень вищої освіти. Перший (бакалаврський) рівень.

1.5. Галузь знань. 07 „Управління та адміністрування”.

1.6. Профіль програми. Освітньо-професійна програма.

1.7. Результати навчання.

Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти:

1. Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у процесі професійної діяльності з управління та адміністрування у сфері фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів фінансово-економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

2. Загальні компетентності:

2.1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та застосування знань у практичних ситуаціях.

2.2. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності з можливостями проведення досліджень на відповідному рівні.

2.3. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою як усно, так і письмово.

2.4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій.

2.5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

2.6. Здатність приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді.

2.7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність, бути критичним і самокритичним).

2.8. Навики здійснення безпечної діяльності, прагнення до збереження навколишнього середовища та дотримання здорового способу життя.

2.9. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

2.10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

2.11. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

2.12. Здатність діяти соціально-відповідально та громадянсько-свідомо.

3. Спеціальні (фахові) компетентності:

3.1. Здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії та етапів формування економічної думки, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.

3.2. Здатність контролювати додержання технології обслуговування, охорони праці та техніки безпеки.

3.3. Здатність розуміти процеси й фактори, моделі та теорії, які пояснюють виробничо-економічну і соціальну системи держави, а також здійснювати комерційні операції, координувати зовнішньоекономічну діяльність.

3.4. Здатність розробляти і проводити стратегічну та тактичну фінансову політику підприємства у конкурентному середовищі з метою ефективного використання трудових, матеріальних і фінансових ресурсів.

3.5. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики фінансових систем.

3.6. Здатність складати та аналізувати фінансову, податкову, статистичну та спеціальну звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею облікову та управлінську інформацію.

3.7. Здатність до розуміння податкової системи держави, здійснення контролю за використанням бюджетних коштів, за обчисленням та сплатою податків і платежів, проведенням розрахунків з бюджетом платників податків, за виконанням кошторисів бюджетних установ.

3.8. Здатність організовувати надання послуг на фінансовому ринку, проводити аналіз ефективності фінансових послуг, здійснювати контроль за додержанням правил надання фінансових послуг.

3.9. Здатність використовувати знання й практичні навички щодо особливостей організації фінансів: підприємств, фінансово-кредитних установ, бюджетних організацій для прийняття ефективних управлінських рішень.

3.10. Здатність використовувати знання й практичні навички щодо основ грошово-кредитного регулювання, взаємозв'язку між різними рівнями грошового обігу та банківської сфери.

3.11. Здатність розв'язувати нестандартні задачі, прогнозувати економічні процеси в сфері грошових, фінансових і кредитних відносин та робити висновки за всіма видами фінансової діяльності.

3.12. Здатність до оволодіння організаційними аспектами діяльності страхових посередників, в розрізі видів страхових послуг, особливостями визначення фіскального потенціалу страхових організацій та розрахунку податкових зобов'язань страховиків.

3.13. Здатність визначити особливості побудови та функціонування державних фінансів в Україні та зарубіжних країнах.

3.14. Здатність до оволодіння теоретичними, методичними рекомендаціями та практичними навиками щодо організації діяльності державних та недержавних фондів соціального спрямування, митної служби.

3.15. Здатність до застосування практичних навиків при проведенні фінансового контролю діяльності державних установ та митних органів.

3.16. Здатність організовувати діяльність та контролювати розрахунки в сфері місцевих фінансів.

3.17. Здатність до застосування спеціальних інформаційних технологій в діяльності виробничих структур, фінансово-кредитних установ, бюджетних організацій та органів місцевого самоврядування.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

1. Визначати, засвоювати та запам'ятовувати базові принципи філософії, психології, педагогіки, соціології, логіки, факти вітчизняної історії та культури, норми економіки й права, розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства.

2. Володіти базовими знаннями фундаментальних розділів математики в обсязі, необхідному для застосовування економіко-математичних методів у обраній професії.

3. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для інтерпретації ключових фінансово-економічних термінів як усно, так і письмово.

4. Дотримуватися здорового способу життя, виявляти турботу про здоров'я і безпеку життєдіяльності співробітників, прагнення до збереження навколишнього середовища.

5. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння його ринкового позиціонування.

6. Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

7. Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

8. Знаходити, запам'ятовувати та відтворювати основні поняття, правила і принципи, теоретичні положення концепції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

9. Збирати, аналізувати, зокрема з використанням інформаційних і комунікаційних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

10. Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

11. Демонструвати розуміння особливостей організації фінансів підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

12. Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої сфери та фінансово-кредитних установ.

13. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

14. Знати механізм функціонування грошово-кредитної та бюджетно-податкової системи України та враховувати її особливості з метою забезпечення ефективної діяльності відповідних структур.

15. Аналізувати розвиток фінансової системи та фінансової політики на національному та міжнародному рівнях з урахуванням професійного світогляду.

16. Використовувати місцеві фінанси, ресурси органів соціального спрямування для розвитку економічної та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць.

17. Визначати орієнтири оптимального вирішення податково-бюджетних, митних та фінансово-посередницьких проблем.

18. Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у фінансово-банківській сфері, на страховому ринку, у сфері залучення інвестицій та уявляти їх взаємозв'язок із механізмом формування, розподілу й використання фінансових ресурсів держави з використанням позитивного зарубіжного досвіду.

19. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

1.8. Структурна діаграма програми з кредитами.

Шифр	Назва навчальних дисциплін та складових освітнього процесу	Загальний обсяг, год	Кількість кредитів, ЄКТС
<i>1 курс</i>			
ОПП 1.1.2	Економічний аналіз	150	5
ОПП 1.1.6	Страховання	255	8,5
ОПП 1.1.7	Фінанси	120	4
ОПП 1.1.8	Фінанси підприємств	255	8,5
ОПП 1.1.11	Курсова робота „Фінанси підприємств”	90	3
ВПП ¹ 2.1.1.1	Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання	150	5
ВПП 2.1.1.2	Інвестиційний аналіз	150	5
ВПП 2.1.1.3	Фінансова безпека суб'єктів підприємництва	180	6
ВПП 2.1.1.5	Фінансове право	180	6
ВПП 2.1.2.1	Банківська статистика	150	5
ВПП 2.1.2.2	Грошово-кредитні системи зарубіжних країн	180	6
ВПП 2.1.2.3	Фінанси страхових організацій	150	5
ВПП 2.1.2.4	Фінансове посередництво	180	6
ВПП 2.1.3.1	Державні фінанси	180	6
ВПП 2.1.3.2	Митна справа	150	5
ВПП 2.1.3.3	Міжнародні фінанси	180	6
ВПП 2.1.3.5	Фінансова статистика	150	5
НП 1.2.1.1	Навчальна практика „Страховання”	90	3
НП 1.2.1.2	Навчальна практика „Фінанси підприємств”	90	3
ВП 1.2.2.2	Виробнича практика „Технологічна по спеціальності”	90	3
<i>Всього за рік</i>		<i>1800</i>	<i>60</i>
<i>2 курс</i>			
ОПП 1.1.1	Банківська система	225	7,5
ОПП 1.1.3	Податкова система	210	7
ОПП 1.1.4	Соціальне страхування	150	5

Шифр	Назва навчальних дисциплін та складових освітнього процесу	Загальний обсяг, год	Кількість кредитів, ЄКТС
ОПП 1.1.5	Статистика	90	3
ОПП 1.1.9	Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва	240	8
ОПП 1.1.10	Фінансовий аналіз	195	6,5
ОПП 1.1.12	Курсова робота „Фінансовий аналіз”	90	3
ОПП 1.1.13	Міждисциплінарна курсова робота з професійної підготовки	90	3
ВПП 2.1.1.4	Фінансова санація та банкрутство підприємств	240	8
ВПП 2.1.2.5	Фінансовий ринок	240	8
ВПП 2.1.3.4	Місцеві фінанси	240	8
ВП 1.3.1	Виробнича практика „Комплексна з фаху”	180	6
АЗВО 1.4.1	Єдиний державний кваліфікаційний іспит	90	3
<i>Всього за рік</i>		<i>1800</i>	<i>60</i>
<i>Всього по програмі спеціальності</i>		<i>3600</i>	<i>120</i>

¹на 1 і 2 курс навчання здобувач вищої освіти обирає для вивчення один і з трьох запропонованих блоків вибіркових дисциплін.

1.9. Форма навчання. Очна.

1.10. Гарант програми. Чумак В. Д.

2. Інформація окремих освітніх компонентів (навчальних дисциплін):

2.1. Шифр. ОПП. 1.1.1.

2.2. Назва. Банківська система.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 7,5.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Глущенко Ю. А.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Історія розвитку банківської діяльності. Визначення сутності банківської системи та її функцій в сучасних умовах. Статус та організаційна структура Національного банку України. Завдання і функції Національного банку України. Концептуальні підходи до формування та тенденції грошово-кредитної політики. Цілі грошово-кредитної політики та види грошово-кредитних стратегій. Інструменти грошово-кредитної політики. Комерційні банки як ключова складова банківської системи. Особливості створення та діяльності міжбанківських об'єднань. Сутність банківської діяльності та основні принципи здійснення банківських операцій. Основи організації бухгалтерського обліку в банківських установах України.

2.11. Рекомендована література.

1. Банківська система: підручник / [М. І. Крупка, Є. М. Андрущак, Н. Г. Пайтра та ін.]; за ред. д.е.н., проф. М. І. Крупки. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 556 с.

2. Косова Т. Д. Аналіз банківської діяльності [Текст] : навч. посібник / Т. Д. Косова. – К. : ЦУЛ, 2008. – 486 с.

3. Лях М. С. Банківські операції : навч. посібник. / М. С. Лях, Л. М. Капаєва.

– Полтава : ПДАА, 2011. – 183 с.

4. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України [від 07.12.2000 р. № 2121-III]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>

5. Про Національний банк України [Електронний ресурс]: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

6. Про затвердження Положення про основи процентної політики Національного банку України [Електронний ресурс]: положення, затверджене Постановою Правління Національного банку України [від 21.04.2016 № 277]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (опитування на практичних заняттях, оцінки підготовлених реферативних доповідей, розв’язування задач, виконання контрольних робіт (тестування), виконання індивідуальних домашніх завдань в розрізі тем);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ОПП. 1.1.2.

2.2. Назва. Економічний аналіз.

2.3. Тип. Обов’язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Єгорова О. В.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Збирати, аналізувати, зокрема з використанням інформаційних і комунікаційних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої

сфери та фінансово-кредитних установ.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу. Види економічного аналізу та його інформаційне забезпечення. Метод і методичні прийоми економічного аналізу. Аналіз необоротних активів підприємства. Аналіз оборотних активів підприємства. Аналіз трудових ресурсів. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг. Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції. Аналіз фінансових результатів і рентабельності. Аналіз фінансового стану підприємства.

2.11. Рекомендована література.

1. Баканов М. И. Теория экономического анализа / М. И. Баканов – М. : Финансы и статистика, 2011. – 416 с.

2. Гринів Б. В. Економічний аналіз торговельної діяльності : [навч. посіб.] / Б. В. Гринів. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.

3. Єгорова О. В. Аналіз господарської діяльності : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів аграрного профілю] / О. В. Єгорова, Л. О. Дорогань-Писаренко, О. Ю. Литвин. – Полтава : РВВД ПДАА, 2016. – 306 с.

4. Мних Є. В. Економічний аналіз : [підручник] / Є. В. Мних. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 630 с.

5. Організація і методика економічного аналізу : [навч. посіб.] / [Косова Т. Д., Сухарев П. М., Ващенко Л. О. та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – відвідування лекцій; виконання завдань на практичних заняттях; розв'язування тестів; завдання самостійної роботи;

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ОПП. 1.1.3.

2.2. Назва. Податкова система.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 7.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Безкровний О. В.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Знати механізм функціонування грошово-кредитної та бюджетно-податкової системи України та враховувати її особливості з метою забезпечення ефективної діяльності відповідних структур.

Визначати орієнтири оптимального вирішення податково-бюджетних, митних та фінансово-посередницьких проблем.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Сутність і види податків. Організація податкової системи. Податкові органи України. Податок на додану вартість. Акцизний податок. Мито. Податок на прибуток підприємств. Податок на доходи фізичних осіб. Спрощена система оподаткування суб'єктів підприємництва. Екологічний податок. Рентні платежі. Майнове оподаткування. Місцеві та інші податки і збори. Облік платників і надходжень податків до бюджету. Податкова політика в системі державного регулюванні економіки. Неподаткові платежі в бюджет.

2.11. Рекомендована література.

1. Олійник О. В. Податкова система : навч. посіб. / Олійник О. В., Філон І. В. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 456 с.

2. Аранчій В. І. Податкова система : навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня „Бакалавр” галузі знань 0305 „Економіка та підприємництво”. / Аранчій В. І., Чумак В. Д., Безкровний О. В., Дорошенко О. О. – Полтава : ПДАА, 2013 – 361 с.

3. Безкровний О. В. Навчально-методичний посібник для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни Податкова система для здобувачів вищої освіти очної та заочної форм навчання [5-те вид., доп. і перероб.] / Безкровний О. В., Дорошенко О. О. – Полтава : ПДАА, 2018. – 196 с.

4. Податкові відносини суб'єктів підприємництва : управління та адміністрування : навч. посіб. / В. І. Аранчій, В. Д. Чумак, О. В. Безкровний, Т. Г. Мисник, О. О. Дорошенко. – Полтава: ПДАА, 2017. – 473 с.

5. Податковий кодекс України [від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI] зі змінами і доповненнями // zakon.rada.gov.ua.

6. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи [Електронний ресурс] : закон України [від 28.12. 2014 р. № 71-VIII]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

7. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році [Електронний ресурс] : закон України [від 24.12. 2015 р. № 909-VIII]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

8. Закон України № 1791-VIII від 20.12. 2016 р. „Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році”.

9. Закон України № 2245-VIII від 07.12. 2017 р. „Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році”.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (ведення конспекту; опитування; розв’язування задач та ситуацій; написання рефератів; виконання індивідуальних та домашніх завдань);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ОПП. 1.1.4.

2.2. Назва. Соціальне страхування.

2.3. Тип. Обов’язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Аранчій В. І., Лихопій В. І.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Використовувати місцеві фінанси, ресурси органів соціального спрямування для розвитку економічної та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Сутність, принципи та роль соціального страхування. Становлення і розвиток соціального страхування в Україні. Державне регулювання соціального страхування. Управління коштами соціального страхування. Страхування тимчасової втрати працездатності. Медичне страхування. Страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійних захворювань. Страхування на випадок безробіття. Державне пенсійне страхування. Недержавне пенсійне страхування. Зарубіжний досвід соціального страхування.

2.11. Рекомендована література.

1. Аранчій В. І. Звітність по податкових платежах і страхових внесках : навч-метод. посіб. / Аранчій В. І., Чумак В. Д., Безкровний О. В., Мисник Т. Г. – Полтава : ПДАА, 2012. – 284 с.

2. Внукова Н. М. Соціальне страхування : навч. посіб. / Н. М. Внукова, Н. В. Кузьмич. – К. : Кондор, 2009. – 412 с.

3. Безугла В. О. Соціальне страхування : навч. посіб. / В. О. Безугла, Д. М. Загірняк, Л. П. Шаповал. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 208 с.

4. Кропельницька С. О. Соціальне страхування [текст] : навч. посіб. / С. О. Кропельницька, Т. В. Солоджук [Вид. 2-ге, перероб. та доп.] – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 336 с.

5. Соціальне страхування : навч. посіб. / О. В. Безкровний, В. І. Аранчій, В. І. Лихопій. – Полтава: ПДАА, 2016. – 220 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (ведення конспекту; опитування; розв’язування задач та ситуацій; написання рефератів; виконання індивідуальних та домашніх завдань);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ОПП. 1.1.5.

2.2. Назва. Статистика.

2.3. Тип. Обов’язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 3.

2.8. П.І.Б. лектора/ лекторів. Єгорова О. В.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у фінансово-банківській сфері, на страховому ринку, у сфері залучення інвестицій та уявляти їх взаємозв’язок із механізмом формування, розподілу й використання фінансових ресурсів держави з використанням позитивного зарубіжного досвіду.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Методологічні засади статистики. Статистичне спостереження. Зведення і групування статистичних даних. Узагальнюючі статистичні показники. Аналіз рядів розподілу. Аналіз подібності розподілів. Вибірковий метод. Статистичні методи вимірювання взаємозв’язків. Аналіз інтенсивності динаміки. Аналіз тенденцій розвитку та коливань. Індексний метод аналізу. Подання статистичних даних: таблиці, графіки, карти.

2.11. Рекомендована література.

1. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань). (2-ге вид., перероб. і допов.). / Опря А. Т., Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Кононенко Ж. А. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 536 с.

2. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань) : [навч. посібник] / А. Т. Опря. – К. : ЦУЛ, 2012. – 447 с.

3. Горкавий В. К. Статистика : [навч. посібник] / В. К. Горкавий. – К. : Алерта, 2012. – 608 с.

4. Горкавий В. К. Статистика : підручник / В. К. Горкавий. – (2-ге вид., перероб. і допов.). – К. : Аграрна освіта, 2009. – 512 с.

5. Єріна А. М. Статистика : підручник / А. М. Єріна, З. О. Пальян. – К. : КНЕУ, 2010. – 351 с.

6. Закон України „Про державну статистику” № 2614-ХІІ від 17.09.1992 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

7. Кулинич О. І. Теорія статистики : підручник / О. І. Кулинич, Р. О. Кулинич. – 5-те видання, перероб. і доп. – К. : Знання, 2010. – 239 с.

8. Лугінін О. Є. Статистика : [підручник] / О. Є. Лугінін, С. В. Білоусова. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 580 с.

9. Мармоза А. Т. Статистика : підручник / А. Т. Мармоза. – К. : КНТ: Ельга-Н, 2009. – 895 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль (відвідування лекцій та ведення конспекту; виконання завдань на практичних заняттях; розв’язування тестів, контрольні роботи; завдання самостійної роботи);

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ОПП. 1.1.6.

2.2. Назва. Страхування.

2.3. Тип. Обов’язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. I, II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 8,5.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Зоря О. П.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Сутність, принципи і роль страхування. Класифікація страхування. Страхові ризики та їх оцінювання. Страховий ринок. Страхова організація. Державне регулювання страхової діяльності. Фінансові результати діяльності страховиків. Особливості та значення особистого страхування. Особливості та значення ризикових видів страхування. Перестраховання і співстрахування.

2.11. Рекомендована література.

1. Александрова М. М. Страхування : [навч-метод. посіб.] / М. М. Александрова. – К. : ЦУЛ, 2002. – 208 с.

2. Безугла В. О. Страхування : [навч. посіб.] / В. О. Безугла, І. І. Постіл, Л. П. Шаповал. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 582 с.

3. Дьячкова Ю. М. Страхування : [посіб.] / Ю. М. Дьячкова. – К. : ЦУЛ, 2008. – 240 с.

4. Зоря С. П. Навчально-методичний посібник з дисципліни „Страхування” для здобувачів ступеня вищої освіти „Бакалавр” галузі знань 0305 „Економіка та підприємництво” / С. П. Зоря, О. П. Зоря. – Полтава : РВВ ПДАА, 2015– 180 с.

5. „Про страхування” [Електронний ресурс] : закон України [від 07.03. 1996 р., № 85/96 – ВР зі змінами та доповненнями]. – режим доступу : <http://www.zakon2.rada.gov.ua>

6. Страхування : [навч. посіб.] / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк ; за ред. Т. А. Говорушко. – К. : „Львів „Магнолія 2006”, 2014. – 328 с.

7. Ткаченко Н. В. Страхування : [навч. посіб.] / Н. В. Ткаченко – К. : Ліра – К, 2007. – 376 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (відвідування лекцій та практичних занять; ведення конспекту; опитування на практичних заняттях; розв’язання задач та ситуацій на практичних заняттях; написання рефератів за темами навчальної дисципліни; виконання індивідуальних та домашніх завдань, написання тестів та контрольних робіт в розрізі тем);

– підсумковий контроль – залік, іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ОПП. 1.1.7.

2.2. Назва. Фінанси.

2.3. Тип. Обов’язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 4.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Краснікова О. М.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Знаходити, запам'ятовувати та відтворювати основні поняття, правила і принципи, теоретичні положення концепції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Збирати, аналізувати, зокрема з використанням інформаційних і комунікаційних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Демонструвати розуміння особливостей організації фінансів підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої сфери та фінансово-кредитних установ.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

Знати механізм функціонування грошово-кредитної та бюджетно-податкової системи України та враховувати її особливості з метою забезпечення ефективної діяльності відповідних структур.

Аналізувати розвиток фінансової системи та фінансової політики на національному та міжнародному рівнях з урахуванням професійного світогляду.

Використовувати місцеві фінанси, ресурси органів соціального спрямування для розвитку економічної та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць.

Визначати орієнтири оптимального вирішення податково-бюджетних, митних та фінансово-посередницьких проблем.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів. Фінансова політика місцевих органів влади. Місцеві бюджети як основа фінансової бази

місцевих органів влади. Формування дохідної бази місцевих бюджетів. Система видатків місцевих бюджетів. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання. Бюджетний процес на місцевому рівні. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства. Фінанси підприємств комунального господарства. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу. Управління місцевими фінансами в Україні. Світовий досвід організації місцевих фінансів.

2.11. Рекомендована література.

1. Бюджетний кодекс України від 21.06.11 р. № 2542-III // Українська Інвестиційна Газета. Нормативна база. – 2011. – 50 с.
2. Власюк Н. І. Місцеві фінанси : навч. посіб. / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. – К. : Алерта, 2011. – 328 с.
3. Місцеві фінанси [Текст] : підручник / [О. Б. Жихор, О. П. Кириленко, О. М. Тридід та ін.]; за ред. О. Б. Жихор, О. П. Кириленко; Ун-т банк. справи Нац. банку України. – К. : УБС НБУ, 2015. – 579 с.
4. Ніколаєва О. М. Місцеві фінанси [Текст] / О. М. Ніколаєва. – К. : ЦУЛ, 2013. – 245 с.
5. Сунцова О. О. Місцеві фінанси : навч. посібник. / Сунцова О. О. – К. : ЦУЛ, 2010. – 488 с.

2.12. Методи контролю:

- поточний контроль – (розв’язування тестів; опитування; виконання контрольної роботи; виконання вправ на практичних заняттях; завдання самостійної роботи);
- підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ОПП. 1.1.8.

2.2. Назва. Фінанси підприємств.

2.3. Тип. Обов’язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. I, II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 8,5.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Чумак В. Д.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Збирати, аналізувати, зокрема з використанням інформаційних і комунікаційних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати фінансові показники,

обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Демонструвати розуміння особливостей організації фінансів підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої сфери та фінансово-кредитних установ.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Основи фінансів підприємств. Організація грошових розрахунків підприємств. Грошові надходження підприємств. Формування і розподіл прибутку. Оподаткування підприємств. Обігові кошти. Кредитування підприємств. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Оцінювання фінансового стану підприємств. Фінансове планування на підприємствах. Фінансова санація підприємств.

2.11. Рекомендована література.

1. Аранчій В. І. Фінанси підприємств : навч. посіб. / В. І. Аранчій. – К. : ВД „Професіонал”, 2004. – 304 с.

2. Аранчій В. І. Фінанси підприємств : конспект лекцій / Аранчій В. І., Чумак В. Д., Черненко Л. В. – К. : ВД „Професіонал”, 2005. – 400 с.

3. Фінанси підприємств : підруч. / під ред. А. М. Поддєрьогіна. – К. : КНЕУ, 2006. – 660 с.

4. Слав’юк Р. А. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Р. А. Слав’юк. – К. : ЦУЛ, 2004. – 460 с.

5. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств : навч. посіб. / О. С. Філімоненков. – К. : Ніка-Центр, 2002. – 360 с.

6. Фінанси підприємств : навч. посіб. / за ред. Г.Г. Кірейцева. – К. : ЦУЛ, 2002. – 268 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (відвідування лекцій та практичних занять; ведення конспекту; опитування на практичних заняттях; розв’язування задач та ситуацій на практичних заняттях; написання рефератів за темами навчальної дисципліни; тестовий контроль);

– підсумковий контроль – залік, іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ОПП. 1.1.9.

2.2. Назва. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 8.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Собчишин В. М.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої сфери та фінансово-кредитних установ.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Основи фінансової діяльності суб'єктів підприємництва. Особливості фінансування суб'єктів підприємництва різних форм організації бізнесу. Формування власного капіталу підприємства. Внутрішні джерела фінансування підприємства. Дивідендна політика підприємства. Фінансування підприємства за рахунок запозичених ресурсів. Фінансова діяльність на етапі реорганізації підприємства. Фінансове інвестування підприємства. Оцінювання вартості підприємства. Фінансова діяльність підприємства у сфері зовнішньоекономічних відносин. Фінансовий контролінг на підприємстві.

2.11. Рекомендована література.

1. Аранчій В. І. Фінансова діяльність підприємств : навч.-метод. посіб. / В. І. Аранчій, В. Д. Чумак, Л. В. Черненко. – Полтава : ПДАА, 2003. – 111 с.

2. Зятковський І. В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. / І. В. Зятковський, Л. І. Зятковська, М. В. Романів. – Чернівці : Золоті литаври, 2007. – 274 с.

3. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2003. – 554 с.

4. Фінансова діяльність підприємства : підручник / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов, П. І. Орлов, К. Я. Петрова. – К. : Либідь, 2002. – 384 с.

5. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч.-метод. посіб. / О. О. Терещенко [та ін.] ; за ред. О. О. Терещенка. – К. : КНЕУ, 2010. – 312 с.

6. Чумак В. Д. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни „Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва” для студентів ОКР „Бакалавр” денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки „Фінанси і кредит” / Укладачі В. Д. Чумак, В. М. Собчишин. – Полтава : ПДАА, 2010. – 186 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (опитування на практичних заняттях; тестування; оцінювання вмінь розв'язувати задачі і ситуації на практичних заняттях; перевірка виконаного самостійного завдання (реферату, домашнього завдання); виконання контрольних робіт);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ОПП. 1.1.10.

2.2. Назва. Фінансовий аналіз.

2.3. Тип. Обов'язкова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6,5.

2.8. П.І.Б. лектора/ лекторів. Тютюнник Ю. М.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Збирати, аналізувати, зокрема з використанням інформаційних і комунікаційних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої сфери та фінансово-кредитних установ.

Аналізувати розвиток фінансової системи та фінансової політики на національному та міжнародному рівнях з урахуванням професійного світогляду.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Значення і теоретичні засади фінансового аналізу. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу. Аналіз майна підприємств. Аналіз оборотних активів. Аналіз джерел формування капіталу підприємств. Аналіз грошових потоків. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємств. Аналіз фінансової стійкості підприємств. Аналіз кредитоспроможності підприємств. Аналіз ділової активності підприємств. Аналіз фінансових результатів і рентабельності підприємств. Аналіз інвестиційної активності підприємств. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємств.

2.11. Рекомендована література.

1. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства / Затверджено наказом Міністерства економіки України № 14 від 19.01.2006 р. (у редакції наказу Міністерства економіки України № 1361 від 26.10.2010 р.) [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>.

2. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 432 с.

3. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз. Практикум : [навч. посіб.] / Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Дорошенко А. П. – Полтава : РВВ ПДАА, 2010. – 354 с.

4. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.] / Ю. М. Тютюнник. – К. : Знання, 2012. – 815 с.

5. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : [навчальний посібник] ; частина I / Ю. М. Тютюнник ; 2-ге вид., перероб. і доп. – Полтава : РВВ ПДАА, 2014. – 358 с.

6. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : [навчальний посібник] ; частина II / Ю. М. Тютюнник ; 2-ге вид., перероб. і доп. – Полтава : РВВ ПДАА, 2014. – 394 с.

7. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : [підручник] / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (ведення конспекту; тестування; розв'язування задач та ситуацій; виконання завдань самостійної роботи);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.1.1.

2.2. Назва. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. II.**2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.****2.8. П.І.Б лектора/ лекторів.** Некрасенко Л. А., Дорошенко О. О.**2.9. Заплановані результати навчання.**

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Збирати, аналізувати, зокрема з використанням інформаційних і комунікаційних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Сутність, становлення та розвиток фінансового планування на підприємстві. Сутність та принципи бюджетування. Методичні основи бюджетування на підприємстві. Розробка організаційної та фінансової структури підприємства. Особливості бюджетного процесу у виробництві. Розробка системи бюджетів. Розробка операційних бюджетів підприємства. Зміст і технологія складання фінансових бюджетів. Відповідальність та мотивація в бюджетуванні.

2.11. Рекомендована література.

1. Фінанси підприємств / Кер. кол. авт. і наук ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – 6-е вид., перероб. та доп. – К. : КНЕУ, 2006. – 552 с.

2. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посібник. / Терещенко О. О. – К. : КНЕУ, 2003. – 554 с..

3. Некрасенко Л. А. Навчально – методичний посібник для проведення семінарських та лабораторних занять з дисципліни „Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання” / Л. А. Некрасенко, С. М. Сорокотяга. 2013. – 150 с.

4. Лисенко Ю. Г. Бюджетування в економічних системах [монографія] / [Лисенко Ю. Г., Андрієнко В. М., Лев Т. О. та ін.]. – Донецьк : Юго-Восток, 2010. – 360 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (ведення конспекту; опитування; розв'язування задач та ситуацій; написання рефератів; виконання індивідуальних (курсова робота) та домашніх завдань);

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.1.2.

2.2. Назва. Інвестиційний аналіз.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Чупіс А. В., Остапенко О. М..

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Збирати, аналізувати, зокрема з використанням інформаційних і комунікаційних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої сфери та фінансово-кредитних установ.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Методологічні засади інвестиційного аналізу. Аналіз проектно-кошторисної документації. Аналіз техніко-економічного обґрунтування проекту. Бюджетування та аналіз грошових потоків інвестиційного проекту. Урахування ризику і невизначеності інвестиційних проектів. Аналіз ринку фінансових інвестицій. Оцінювання інвестиційних якостей фінансових інструментів. Аналіз інвестиційного портфеля

2.11. Рекомендована література.

1. Пересада А. А. Інвестиційний процес в Україні/ А. А. Пересада. – К. : Лібра, 1998. – 344 с.

2. Смолянська О. Ю. Фінансовий ринок : [навч. посібник]/ О. Ю. Смолянська. – К. : Центр навчальної літератури. – 2005. – 384 с.

3. Тян Р. Б. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Р. Б. Тян. – К. : МАУП, 1998. – 156 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (опитування; розв’язування задач та ситуацій; тестування);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.1.3.

2.2. Назва. Фінансова безпека суб’єктів підприємництва.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Мисник Т. Г.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Демонструвати розуміння особливостей організації фінансів підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої сфери та фінансово-кредитних установ.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Фінансова безпека в системі забезпечення економічної безпеки підприємства. Елементи структури фінансової безпеки підприємства. Чинники впливу на фінансову безпеку підприємства. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. Адаптаційні заходи підприємства до впливу зовнішнього середовища. Нормативне та інформаційно-аналітичне забезпечення фінансової

безпеки підприємства. Фінансова розвідка. Основи управління фінансовою безпекою підприємства.

2.11. Рекомендована література.

1. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : [монографія] / О. І. Барановський. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. – 740 с.

2. Донець Л. І. Економічна безпека підприємства : навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Л. І. Донець, Н. В. Ващенко. – К. : Центр навч. літ., 2008. – 240 с.

3. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства : сутність та механізм забезпечення : монографія / Г. В. Козаченко, В. П. Пономарьов, О. М. Ляшенко. – К. : Лібра, 2003. – 280 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (опитування; розв’язування задач та ситуацій; написання рефератів; виконання індивідуальних та домашніх завдань);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.1.4.

2.2. Назва. Фінансова санація та банкрутство підприємств.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 8.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Чумак В. Д.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої сфери та фінансово-кредитних установ.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Основи фінансової санації підприємств. Оцінювання санаційної спроможності підприємства. Складання та узгодження плану фінансової санації підприємства. Досудова санація. Санація підприємств у судовому порядку. Фінансування санації підприємств. Реструктуризація підприємства. Методи державної фінансової підтримки санації підприємств. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств. Особливості фінансової санації та банкрутства підприємств різних форм власності та видів діяльності.

2.11. Рекомендована література.

1. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління / Т. С. Клебанова, О. М. Бондар, О. В. Мозенков та ін. – Х. : ІНЖЕК, 2003. – 272 с.

2. Благодетелева-Вовк С. Л. Управління фінансовою санацією підприємств : навч. посіб. / С. Л. Благодетелева-Вовк. – К. : Ніка-Центр, 2006. – 248 с.

3. Кондрашихін А. Б. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навч. посіб. / А. Б. Кондрашихін. – К. : ЦУЛ, 2007. – 208 с.

4. Управління фінансовою санацією підприємства : навч. посіб. / Т. В. Пела, В. О. Федорова, А. Б. Кондрашихін, О. В. Андреева. – К. : ЦУЛ, 2008. – 440 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (відвідування лекцій та практичних занять; ведення конспекту; опитування на практичних заняттях; розв'язування задач та ситуацій на практичних заняттях; написання рефератів за темами навчальної дисципліни; тестовий контроль);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.1.5.

2.2. Назва. Фінансове право.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Галінська Т. С.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну

звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Фінансова діяльність держави, її правові аспекти. Предмет, метод, джерела та система фінансового права. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини. Правові засади організації фінансового контролю в Україні. Бюджетне право і бюджетний устрій України. Податкове право і система оподаткування в Україні. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Правові засади державного кредиту. Правові основи страхування. Система державних видатків в Україні. Правові основи кошторисно-бюджетного фінансування. Правове регулювання відносин, що виникають в процесі банківської діяльності. Правове регламентування банківських рахунків і регулювання грошового обороту. Правові засади валютного регулювання та валютного контролю.

2.11. Рекомендована література.

1. Капаєва Л. М. Фінансове право : навч. посіб. / Л. М. Капаєва, М. С. Лях. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 248 с.
2. Дмитренко Е. С. Фінансове право України. Особлива частина : навч. посіб. / Е. С. Дмитренко. – К. : Алеута; КНТ, 2007. – 613 с.
3. Орлюк О. П. Фінансове право : навч. посіб. / О. П. Орлюк. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 528 с.
4. Податкове право : навч. посіб. / Я. В. Греца, В. І. Ярема, Ю. М. Бисага, М. В. Сідак. – К. : Знання, 2012. – 389 с. – (вища освіта ХХІ століття).
5. Фінансове право України : підручник / за ред. М. П. Кучеренко. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 320 с.

2.12. Методи контролю:

- поточний контроль – (ведення конспекту; опитування; розв’язування задач та ситуацій; написання рефератів; виконання самостійних завдань);
- підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.2.1.

2.2. Назва. Банківська статистика.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора / лекторів. Кононенко Ж .А.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та

підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Збирати, аналізувати, зокрема з використанням інформаційних і комунікаційних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої сфери та фінансово-кредитних установ.

Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у фінансово-банківській сфері, на страховому ринку, у сфері залучення інвестицій та уявляти їх взаємозв'язок із механізмом формування, розподілу й використання фінансових ресурсів держави з використанням позитивного зарубіжного досвіду.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Предмет, метод, завдання банківської статистики. Статистика кредитної діяльності банку. Дослідження кредитної діяльності банку. Дослідження кредитоспроможності клієнтів. Статистика ризиків банківської діяльності. Статистичний аналіз фінансового стану комерційного банку. Статистика ринку банківських послуг. Статистичний аналіз ефективності банківської діяльності.

2.11. Рекомендована література.

1. Бурроу К. Основы страховой статистики. / К. Бурроу – М. : Анкил, 2006. – 412 с.
2. Головач А. В. Банківська статистика / А. В. Головач, В. Б. Захожай, Н. А. Головач – К. : Українсько-фінський інститут менеджменту та бізнесу, 2008. – 242 с.
3. Кочович Е. Финансовая математика : Теория и практика финансово-банковских расчетов. / Е. Кочович – М. : Финансы и статистика, 2005. – 320 с.
4. Лапішко М. Л. Основи фінансово-статистичного аналізу економічних процесів : підручник. / М. Л. Лапішко. – Львів : Світ, 2005. – 312 с.
5. Моторин Р. С. Міжнародна статистика : навч. посіб. / Р. С. Моторин. – К. : Вища школа, 2013. – 456 с.
6. Рейтман Л. И. Страховое дело : учебник. / Л. И. Рейтман – М. : Биржевой научно-консультационный центр, 2012. – 544 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний – проводиться у формі контрольних робіт, що складаються з теоретичних та практичних занять в розрізі тем окремих змістовних модулів, а також опитування на практичних заняттях, тестування;

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.2.2.

2.2. Назва. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Лелюк Ю. М.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Знати механізм функціонування грошово-кредитної та бюджетно-податкової системи України та враховувати її особливості з метою забезпечення ефективної діяльності відповідних структур.

Аналізувати розвиток фінансової системи та фінансової політики на національному та міжнародному рівнях з урахуванням професійного світогляду.

Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у фінансово-банківській сфері, на страховому ринку, у сфері залучення інвестицій та уявляти їх взаємозв'язок із механізмом формування, розподілу й використання фінансових ресурсів держави з використанням позитивного зарубіжного досвіду.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Сутність та структура грошової та кредитної систем. Грошова та кредитна системи Великобританії. Грошова та кредитна системи США. Грошова та кредитна системи Німеччини. Грошова та кредитна системи Франції. Грошова та кредитна системи Японії. Грошова та кредитна системи Канади. Грошова та кредитна системи Італії. Грошова та кредитна системи Росії. Міжнародні кредитно-фінансові інститути.

2.11. Рекомендована література.

1. Вешкин Ю. Г. Банковские системы зарубежных стран. Курс лекций. / Ю. Г. Вешкин. – К. : Зовнішня торгівля. – 2006. – 400 с.

2. Лисенков Ю. М. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навч. посіб. / Ю. М. Лисенков, Т. А. Коротка . – К. : Зовнішня торгівля, 2005. – 118 с.

3. Мельник П. В. Банківські системи зарубіжних країн / П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул, О. Д. Гордей. – К. : Алрета, Центр учбової літератури, 2010. – 586 с.

4. Грошово – кредитні системи зарубіжних країн : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни (для спеціальності Банківська справа) / І. В. Шамова. – К. : КНЕУ, 2007, 158 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (опитування; розв’язування задач та ситуацій; написання рефератів; виконання індивідуальних та домашніх завдань);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.2.3.

2.2. Назва. Фінанси страхових організацій.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Галінська Т. С.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у фінансово-банківській сфері, на страховому ринку, у сфері залучення інвестицій та уявляти їх взаємозв’язок із механізмом формування, розподілу й використання фінансових ресурсів держави з використанням позитивного зарубіжного досвіду.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Сутність фінансів страховика та особливості їх організації. Грошові надходження страховиків. Страхові резерви, їх склад та порядок формування. Розміщення страхових резервів. Прибуток страховика, його формування та

розподіл. Оподаткування страховиків. Оцінка фінансового стану страховика. Інвестиційна діяльність страхових компаній.

2.11. Рекомендована література.³

1. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій: навч. посіб. / О. О. Гаманкова. – К. : КНЕУ, 2007. – 328 с.

2. Закон України „Про страхування” від 4.10.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

3. Плиса В. Й. Страхування : підручник / В. Й. Плиса. – К. : Каравела, 2010. – 472 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (ведення конспекту; опитування; розв’язування задач та ситуацій; написання рефератів; виконання самостійних завдань);
– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.2.4.

2.2. Назва. Фінансове посередництво.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Мисник Т. Г.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні держави та підприємств, банківських установ та страхових організацій.

Визначати орієнтири оптимального вирішення податково-бюджетних, митних та фінансово-посередницьких проблем.

Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у фінансово-банківській сфері, на страховому ринку, у сфері залучення інвестицій та уявляти їх взаємозв’язок із механізмом формування, розподілу й використання фінансових ресурсів держави з використанням позитивного зарубіжного досвіду.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Роль фінансового посередництва в розвитку економіки. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій. Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників. Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики. Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу. Формування інвестиційного портфеля та його перегляд. Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем і результати діяльності фінансових посередників.

2.11. Рекомендована література.

1. Маслова С. О. Фінансовий ринок : навч. посіб. / С. О. Маслова, О. А. Опалов – К. : Каравела; 2002. – 304 с.

2. Маслова С. О. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / С. О. Маслова – К. : Каравелла, 2002. – 234 с.

3. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : навч. посіб. / В. М. Шелудько. – 2-ге вид., випр. і доповн. – К. : Знання-Прес, 2003. – 535 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (ведення конспекту; опитування; розв’язування задач та ситуацій; написання рефератів; виконання індивідуальних та домашніх завдань);

– підсумковий контроль – іпит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.2.5.

2.2. Назва. Фінансовий ринок.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 8.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Бражник Л. В.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Визначати орієнтири оптимального вирішення податково-бюджетних, митних та фінансово-посередницьких проблем.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці. Регулювання фінансового ринку. Фінансові посередники. Процентні ставки та їх структура. Ризик і ціна капіталу. Ринок облігацій як складова ринку капіталів. Ринок пайових цінних паперів. Ринок похідних фінансових інструментів. Грошовий ринок і ринок банківських позичок. Валютний ринок. Фондова біржа та біржові операції. Фундаментальний і технічний аналіз.

2.11. Рекомендована література.

1. Маслова С. О. Фінансовий ринок : навч. посіб. / С. О. Маслова, О. А. Опалов. – К. : Каравела; 2002. – 304 с.

2. Смолянська О. Ю. Фінансовий ринок : навч. посіб. / О. Ю. Смолянська. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 384 с.

3. Смолянська О. Ю. Фінансовий ринок. Методичні рекомендації для практичних занять та самостійної роботи студентів ОКР „Бакалавр” напряму „Фінанси і кредит” / О. Ю. Смолянська. – Полтава, ПДАА, 2013. – 100 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (ведення конспекту; опитування; розв’язування задач та ситуацій; написання рефератів; виконання індивідуальних та домашніх завдань);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.3.1.

2.2. Назва. Державні фінанси.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Дорошенко О. О.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських

рішень.

Демонструвати розуміння особливостей організації фінансів підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у фінансово-банківській сфері, на страховому ринку, у сфері залучення інвестицій та уявляти їх взаємозв'язок із механізмом формування, розподілу й використання фінансових ресурсів держави з використанням позитивного зарубіжного досвіду.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Економічна природа і сутність Державних фінансів. Система державних фінансів та державна фінансова політика. Податки і податкова система держави. Бюджет і бюджетна система України. Бюджетний процес. Державний бюджет України. Система місцевих бюджетів. Бюджетне регулювання та міжбюджетні відносини. Державний кредит і державний борг. Державне страхування та державні цільові фонди. Фінанси державних підприємств і організацій. Державний фінансовий контроль. Управління державними фінансами. Фінансові аспекти зовнішньоекономічної діяльності держави.

2.11. Рекомендована література.

1. Бюджетний кодекс України від 08 лип. 2010 р. № 2456-VI (зі змін. і доп.) // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

2. Базилевич В. Д. Державні фінанси : навч. посіб. / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик. – К. : Атіка, 2004. – 367 с.

3. Василик О. Д. Державні фінанси України : [підручник] / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.

4. Опарін В. М. Бюджетна система / В. М. Опарін, В. І. Малько, С. Я. Кондратюк. – К. : КНЕУ, 2000. – 208 с.

5. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн : навч. посіб. – [2-е вид., перероб і доп.] / Ю. В. Пасічник. – К. : Знання – прес, 2003. – 523 с.

6. Податковий кодекс України [від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI] зі змінами і доповненнями у редакції від 28.12.2014 р. // zakon.rada.gov.ua.

7. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України Верховна Рада України [Електронний ресурс] : закон України [від 10 лют. 2015 р. 176-VIII №2756] – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

8. Теліпко В. Е. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / В. Е. Теліпко, А. С. Овчаренко, С. А. Панасюк [за заг. ред. М. Я. Азарова]. – К. : ЦУЛ, 2010.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (відвідування лекцій та практичних занять та ведення конспекту, опитування, розв'язування задач та ситуацій, підготовка рефератів, тестування, виконання індивідуальних (контрольна робота) та

домашніх завдань);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.3.2.

2.2. Назва. Митна справа.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Краснікова О. М.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Суть та народногосподарське значення митної справи. Митна система України. Митний контроль. Митне оформлення. Переміщення та пропуск через митний кордон України. Перевезення, зберігання і розпорядження товарами та іншими предметами, що знаходяться під митним контролем. Мито та митні збори. Порушення митних правил та відповідальність за такі порушення. Контрабанда.

2.11. Рекомендована література.

1. Митний кодекс України : станом на 16 лют. 2015 р. : відповідає офіц. тексту. – Харків : Право. – 2015. – 399 с.

2. Гребельник О. П. Митна справа : підручник. – 4-е вид. онов. та доп. – К. : ЦУЛ. – 2014. – 472 с.

3. Дубініна А. А. Митна справа : підручник / А. А. Дубініна. – С. В. Сорокіна. – О. І. Зельніченко. – К. : Професіонал. – 2010. – 320 с.

4. Митна безпека : підручник / Т. В. Калінеску. – О. О. Недобега. – В. С. Альошкін ; Східноукр. нац. Ун-т ім. Володимира Даля. – Сєверодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014. – 335 с.

5. Митна справа : навч. посіб. / [О. Є. Кузьмін та ін.] ; Нац. Ун-т „Львів. Політехніка”. – Львів : Вид-во Львів. Політехніки, 2015. – 230 с.

6. Митний менеджмент : [посібник] / Т. В. Калінеску, Ю. А. Романовська, О. М. Антіпов ; Східноукр. нац. Ун-т ім. Володимира Даля. – Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2015. – 371 с.

7. Шкурупій О. В. Митна статистика. Практикум : навч. посіб. / О. В. Шкурупій, Ю. Ф. Строчихін, Л. І. Вишневецька. – К. : ЦУЛ, 2014. – 224 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (ведення конспекту; опитування; розв’язування задач та ситуацій; написання рефератів; виконання домашніх завдань);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.3.3.

2.2. Назва. Міжнародні фінанси.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. I.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 6.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Дроботя Я. А.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Знати механізм функціонування грошово-кредитної та бюджетно-податкової системи України та враховувати її особливості з метою забезпечення ефективної діяльності відповідних структур.

Аналізувати розвиток фінансової системи та фінансової політики на національному та міжнародному рівнях з урахуванням професійного світогляду.

Оцінювати процеси та явища, що відбуваються у фінансово-банківській сфері, на страховому ринку, у сфері залучення інвестицій та уявляти їх взаємозв’язок із механізмом формування, розподілу й використання фінансових ресурсів держави з використанням позитивного зарубіжного досвіду.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Система міжнародних фінансів. Глобалізація світового фінансового середовища. Світові фінансові кризи. Міжнародні розрахунки та їх організаційні засади. Заборгованість у системі міжнародних фінансів. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції. Фінансова і монетарна політика. Європейського валютного союзу. Платіжний баланс країн світу. Світовий фінансовий ринок та його структура. Фінанси транснаціональних компаній.

Міжнародна банківська справа. Міжнародне оподаткування. Міжнародне страхування. Україна у світовому фінансовому ринку.

2.11. Рекомендована література.

1. Міжнародні фінанси : навч. посібник / О. М. Мозговий, Т. Є. Оболенська, Т. В. Мусієць; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. М. Мозгового. – К. : КНЕУ, 2005. – 1000 с.

2. Петрашко Л. П. Міжнародні фінанси : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Л. П. Петрашко. – К. : КНЕУ, 2003. – 221 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (опитування; розв’язування тестів; виконання вправ на практичних заняттях; завдання самостійної роботи; контрольна робота);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.3.4.

2.2. Назва. Місцеві фінанси.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 2 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 8.

2.8. П.І.Б лектора/ лекторів. Краснікова О. М.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Демонструвати розуміння особливостей організації фінансів підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Використовувати місцеві фінанси, ресурси органів соціального спрямування для розвитку економічної та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць.

Визначати орієнтири оптимального вирішення податково-бюджетних, митних та фінансово-посередницьких проблем.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів. Фінансова політика місцевих органів влади. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади. Формування дохідної бази місцевих бюджетів. Система видатків місцевих бюджетів. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання. Бюджетний процес на місцевому рівні. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства. Фінанси підприємств комунального господарства. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу. Управління місцевими фінансами в Україні. Світовий досвід організації місцевих фінансів.

2.11. Рекомендована література.

1. 1. Бюджетний кодекс України від 21.06.11 р. № 2542-III // Українська Інвестиційна Газета. Нормативна база. – 2011. – 50 с.

2. Власюк Н. І. Місцеві фінанси : навч. посіб. / Н. І. Власюк, Т. В. Мединська, М. І. Мельник. – К. : Алерта, 2011. – 328 с.

3. Місцеві фінанси [Текст]: підручник / [О. Б. Жихор, О. П. Кириленко, О. М. Тридід та ін.]; за ред. О. Б. Жихор, О. П. Кириленко; Ун-т банк. справи Нац. банку України. – К. : УБС НБУ, 2015. – 579 с.

4. Ніколаєва О. М. Місцеві фінанси [Текст] / О. М. Ніколаєва. – К. : ЦУЛ, 2013. – 245 с.

5. Сунцова О. О. Місцеві фінанси : навч. посіб. / Сунцова О. О. – К. : ЦУЛ, 2010. – 488 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний контроль – (розв’язування тестів; опитування; виконання контрольної роботи; виконання вправ на практичних заняттях; завдання самостійної роботи);

– підсумковий контроль – іспит.

2.13. Мова викладання. Українська.

2.1. Шифр. ВПП. 2.1.3.5.

2.2. Назва. Фінансова статистика.

2.3. Тип. Вибіркова.

2.4. Цикл. Професійної підготовки.

2.5. Рік навчання. 1 курс.

2.6. Семестр. II.

2.7. Кількість кредитів ЄКТС. 5.

2.8. П.І.Б лектора / лекторів. Кончаковський Є. О.

2.9. Заплановані результати навчання.

Застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

Визначати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.

Збирати, аналізувати, зокрема з використанням інформаційних і комунікаційних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування

та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Формувати й аналізувати фінансову, податкову, статистичну і спеціальну звітність підприємств, банківських структур, страхових компаній, бюджетних установ та організацій, органів місцевого самоврядування, податкових та митних органів та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм фінансових розрахунків в господарській діяльності різних типів організацій виробничої і невиробничої сфери та фінансово-кредитних установ.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

2.10. Зміст навчальної дисципліни.

Предмет, метод і завдання фінансової статистики. Статистика державного бюджету. Статистика страхування. Статистика грошового обігу. Статистика ощадної справи. Статистика кредиту. Статистика цінних паперів. Сутність позикового відсотку.

2.11. Рекомендована література.

1. Фінансово-економічний аналіз : підручник / Буряк П. Ю., Римар М. В., Бець М. Т. та ін. Під заг. ред. П. Ю. Буряка, М. В. Римара. – К. : ВД „Професіонал”, 2004. – 528 с.

2. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник / Попович П. Я. – Тернопіль : Економічна думка, 2004. – 416 с.

3. Прокопенко І. Ф. Методика і методологія економічного аналізу : навч. посіб. / Прокопенко І. Ф., Ганін В. І. – К. : ЦУЛ, 2008 – 430 с.

4. Прокопенко І. Ф. Анализ финансово-хозяйственной деятельности с применением ПК : пособие / Прокопенко И. Ф. – К. : ЦУЛ, 2006. – 336 с.

5. Теорія економічного аналізу / Під ред. Бабець Є. К. – К. : Професіонал, 2007. – 384 с.

6. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз бізнесу : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М. – Полтава: ІнтерГрафіка, 2004. – 288 с.

2.12. Методи контролю:

– поточний – проводиться у формі контрольних робіт, що складаються з теоретичних та практичних занять в розрізі тем окремих змістовних модулів, а також опитування на практичних заняттях, тестування;

– підсумковий контроль – залік.

2.13. Мова викладання. Українська.

